

Bruxelles, 5 decembrie 2025
(OR. en)

16230/25

ECOFIN 1660
UEM 614
ECB
EIB

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Specificații privind punerea în aplicare a Pactului de stabilitate și de creștere (Codul de conduită)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor specificațiile privind punerea în aplicare a Pactului de stabilitate și de creștere (cunoscute și sub denumirea de „Codul de conduită”).

Specificații privind punerea în aplicare a Pactului de stabilitate și de creștere

Cuprins

INTRODUCTION	3
1. The single operational indicator – the definition of the net-expenditure indicator	6
2. The assessment of reforms and investment in the medium-term plans.....	10
3. The operation of the control account	16
4. Revision of the medium-term plans.....	20
5. The corrective arm – the operation of the excessive deficit procedure and the assessment of effective action	23

INTRODUCERE

Prezentul aviz înlocuiește avizul Comitetului economic și financiar (CEF) din 15 mai 2017 referitor la specificațiile privind punerea în aplicare a Pactului de stabilitate și de creștere și la conținutul și formatul programelor de stabilitate și de convergență. Acest nou aviz a fost adoptat de Comitetul economic și financiar la 1 decembrie 2025.

Pactul de stabilitate și de convergență a intrat integral în vigoare la 1 ianuarie 1999 și este un cadru bazat pe reguli, având atât elemente preventive, cât și corective. Inițial, acesta a inclus Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice, Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii deficitului excesiv și Rezoluția din 17 iunie 1997 privind Pactul de stabilitate și de creștere.

La 27 iunie 2005, Regulamentele 1466/97 și 1467/97 au fost modificate prin Regulamentele (CE) nr. 1055/05 și (CE) nr. 1056/05. La 16 noiembrie 2011 și la 8 noiembrie 2011, Regulamentele 1466/97 și 1467/97 au fost modificate din nou prin Regulamentul (UE) nr. 1175/2011 al Parlamentului European și al Consiliului și prin Regulamentul (UE) nr. 1177/2011 al Consiliului și au fost completate prin Regulamentul (UE) nr. 1173/2011 al Parlamentului European și al Consiliului, ceea ce a dotat Pactul de stabilitate și de creștere cu mecanisme eficiente de asigurare a respectării normelor pentru statele membre din zona euro. La 8 noiembrie 2011, Consiliul a adoptat, de asemenea, Directiva (UE) 2011/85 privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre, care nu face parte din Pactul de stabilitate și de creștere în sine, dar care este esențială pentru realizarea obiectivelor acestuia.

La 29 aprilie 2024, Regulamentul nr. 1466/97 a fost abrogat prin Regulamentul (UE) 2024/1263¹, care a introdus o reformă semnificativă a cadrului de coordonare eficientă a politicilor economice și de supraveghere bugetară. În temeiul noului cadru de guvernare economică, supravegherea multilaterală se bazează pe planuri bugetar-structurale pe termen mediu elaborate de statele membre. Regulamentul 2024/1263 stabilește dispoziții detaliate privind conținutul, prezentarea, evaluarea, aprobarea și monitorizarea planurilor pentru a promova finanțe publice solide și sustenabile și o creștere durabilă și favorabilă incluziunii, precum și reziliența prin intermediul reformelor și al investițiilor, inclusiv al celor care contribuie la prioritățile comune ale Uniunii, și pentru a preveni apariția deficitelor publice excesive. La 29 aprilie 2024, Regulamentul (UE) 2024/1264 a modificat Regulamentul nr. 1467/97 pentru a alinia punerea în aplicare a procedurii aplicabile deficitelor excesive la noul cadru de guvernare economică. La aceeași dată, Consiliul a adoptat, de asemenea, Directiva (UE) 2024/1265 de modificare a Directivei 2011/85 privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre. Astfel cum se prevede în Regulamentul 2024/1263, Comisia a emis o comunicare² care oferă orientări statelor membre cu privire la cerințele în materie de informare privind planurile bugetar-structurale pe termen mediu și rapoartele anuale privind progresele înregistrate.

Legislația cuprinde deja dispoziții și specificații detaliate pentru a asigura punerea în aplicare a noului cadru de guvernare economică. Astfel, prezentul aviz evită suprapunerile cu aspecte deja codificate în regulamente și oferă clarificări numai cu privire la acele elemente pentru care a fost considerată necesară o specificare suplimentară. Prezentul aviz ar putea face obiectul unor actualizări suplimentare în viitor, în cazul în care, în cursul punerii în aplicare a cadrului, și alte elemente ar putea necesita o specificare suplimentară.

¹ Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului, JO L, 2024/1263, 30.4.2024, <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/>.

² „Orientări pentru statele membre cu privire la cerințele în materie de informare privind planurile bugetar-structurale pe termen mediu și rapoartele anuale privind progresele înregistrate”, JO: C/2024/3975 <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3975/oj>.

Statele membre, Comisia și Consiliul s-au angajat să își îndeplinească responsabilitățile care le revin, aplicând tratatul și Pactul de stabilitate și de creștere în mod eficient și la timp. În plus, întrucât eficacitatea sprijinului *inter pares* și a presiunii *inter pares* face parte integrantă din Pactul de stabilitate și de creștere, Consiliul și Comisia ar trebui, potrivit așteptărilor, să își motiveze și să își facă publice pozițiile și deciziile în toate etapele relevante ale procedurii Pactului de stabilitate și de creștere, inclusiv prin intermediul dialogului economic cu Parlamentul European, după caz. Ca regulă generală, Consiliul ar trebui, potrivit așteptărilor, să urmeze recomandările și propunerile Comisiei sau să își explice public poziția. Statele membre ar trebui, potrivit așteptărilor, să țină seama de orientările și recomandările Consiliului, în special atunci când își pregătesc bugetele, și să implice în mod corespunzător parlamentele naționale în procedurile UE, ținând seama de procedurile parlamentare și bugetare naționale.

1. INDICATORUL OPERAȚIONAL UNIC – DEFINIȚIA INDICATORULUI CHELTUIELILOR NETE

În cadrul de guvernare economică al Uniunii, se utilizează un indicator operațional unic, bazat pe sustenabilitatea datoriei, pentru a efectua supravegherea bugetară anuală pentru fiecare stat membru. Acest indicator se bazează pe cheltuielile primare nete finanțate la nivel național. Acest capitol din Codul de conduită explică definiția cheltuielilor primare nete și modul în care este calculat în practică totalul cheltuielilor nete, precum și sursele de date utilizate. Capitolul discută, de asemenea, punerea în aplicare a dispozițiilor generale referitoare la cheltuielile de cofinanțare a programelor finanțate de Uniune și explică de ce este necesar să se stabilească un an de referință în planurile bugetar-structurale pe termen mediu.

Traectoria cheltuielilor nete și totalul cheltuielilor nete

Traectoria cheltuielilor nete se referă la traectoria multianuală pentru cheltuielile nete ale unui stat membru. Traectoriile cheltuielilor nete ale traectoriilor de referință și ale planurilor bugetar-structurale pe termen mediu sunt stabilite în termeni de rate anuale și cumulate de creștere a cheltuielilor nete nominale. Ratele maxime multianuale de creștere a cheltuielilor nete, care ar trebui să respecte cerințele Regulamentului 2024/1263, sunt adoptate într-o recomandare a Consiliului. Este important de remarcat faptul că, în conformitate cu principiul unui indicator operațional unic, statele membre vor fi evaluate în raport cu ratele de creștere a cheltuielilor nete stabilite în recomandarea de aprobare a planului în cadrul componentei preventive sau în recomandarea întemeiată pe articolul 126 alineatul (7) din TFUE în cadrul componentei corective a cadrului de guvernare economică.

După cum se descrie la articolul 2 din Regulamentul 2024/1263, totalul cheltuielilor nete este definit ca însumând cheltuielile publice (excluzând cheltuielile cu dobânzile), măsurile discreționare privind veniturile (DRM), cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

Componentele totalului cheltuielilor nete utilizat *ex post* pentru evaluarea conformității la punerea în aplicare a cadrului de governanță economică provin din mai multe surse. Pentru totalul cheltuielilor, al cheltuielilor cu dobânzile și al cheltuielilor acoperite integral de fonduri ale UE, se utilizează datele privind rezultatele bugetare validate de Eurostat. Pentru identificarea și înregistrarea impactului măsurilor de politică bugetară, inclusiv al măsurilor discreționare privind veniturile și al veniturilor și cheltuielilor cu caracter excepțional, Comisia va menține cadrul actual stabilit, continuând, în același timp, să asigure un dialog transparent cu statele membre cu privire la diferențele dintre estimările impactului măsurilor³. Elementele ciclice ale cheltuielilor cu șomajul sunt calculate de Comisie pe baza datelor Eurostat, utilizând o metodologie convenită în prealabil⁴, în concordanță cu normele preexistente. Rata șomajului ciclic se calculează ca diferența dintre rata totală a șomajului și rata șomajului care nu determină o accelerare a creșterii salariilor (NAWRU, estimată conform EUCAM). Elementele ciclice ale cheltuielilor cu șomajul sunt apoi calculate ca pondere proporțională din totalul cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj (funcția 10.5 din COFOG), astfel cum au fost validate și publicate de EUROSTAT.

³ Astfel cum se descrie în *Report on Public Finances in EMU 2024* „The Definition and Quantification of Fiscal Policy Measures” (*Raportul privind finanțele publice în UEM 2024* „Definirea și cuantificarea măsurilor de politică bugetară”), p. 61-71.

⁴ Elementele ciclice ale cheltuielilor cu șomajul (UE_t^c) continuă să fie calculate după cum urmează:

$$UE_t^c = UE_t \frac{u_t - NAWRU_t}{u_t}$$

unde UE_t reprezintă cheltuielile totale pentru șomaj, u_t este rata șomajului, iar NAWRU este rata șomajului structural la care inflația salariilor nu se accelerează. În cazul în care cheltuielile totale pentru șomaj nu sunt disponibile pentru un anumit an, acestea sunt estimate după cum urmează:

$$UE_t = \left(\frac{UE_{t-1}}{N_{t-1}} \right) \cdot N_t$$

unde $\frac{UE_{t-1}}{N_{t-1}}$ reprezintă cele mai recente informații disponibile privind indemnizația de șomaj pe persoană, iar N_t reprezintă numărul de șomeri.

Cheltuielile cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune

Cofinanțarea națională a programelor finanțate de Uniune se referă la fondurile UE pentru care regulamentul aferent include o cerință națională de cofinanțare care conduce la cheltuieli publice naționale, astfel cum sunt înregistrate în conturile naționale⁵.

Eurostat a instituit un sistem de raportare pentru contribuțiile naționale de cofinanțare. Prima rundă de raportare a avut loc în timpul notificării bugetare din octombrie 2024, datele noi și actualizate fiind raportate în cursul fiecărei runde de notificare bugetară din primăvară și toamnă⁶.

Cofinanțarea națională furnizată de sectorul privat nu este relevantă pentru excluderea de la indicatorul cheltuielilor nete. Nivelul de cofinanțare națională relevant pentru deducerea sumelor din totalul cheltuielilor nete se bazează pe datele privind rezultatele bugetare care urmează să fie publicate și validate de Eurostat. Acestea se limitează la obligațiile naționale de cofinanțare stabilite în acordurile relevante dintre statele membre și instituțiile UE.

⁵ Printre aceste fonduri se numără Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă, Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură, alte fonduri prevăzute în Regulamentul privind dispozițiile comune, cum ar fi Fondul pentru azil, migrație și integrare, Fondul pentru securitate internă, Instrumentul de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize, Mecanismul pentru interconectarea Europei, precum și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală. Această listă de fonduri poate face obiectul unor actualizări în urma adoptării de noi cadre financiare multianuale.

⁶ Înainte de stabilirea cadrului pentru colectarea și furnizarea unor astfel de date, statelor membre li s-a permis să se bazeze pe estimări (pe baza cerințelor minime din reglementările relevante).

Definirea unui an de referință

Pentru a stabili traiectoria cheltuielilor nete pentru perioada planului, ratele de creștere trebuie să ia ca punct de plecare cele mai recente date disponibile privind rezultatele bugetare. În majoritatea cazurilor, acesta este anul anterior (T-1) prezentării planului pe termen mediu (T). Cu toate acestea, în cazul în care un plan este prezentat la începutul unui an (de exemplu, în perioada ianuarie-martie a anului T), înainte ca datele privind rezultatele bugetare pentru anul precedent (T-1) să fie publicate de Eurostat și de institutele naționale de statistică, este necesar ca ratele de creștere cumulate să se raporteze la nivelurile înregistrate în anul T-2 și ca acest an să fie luat drept an de referință. În cazul în care în etapa de evaluare a planului devin disponibile date mai recente privind rezultatele bugetare, acest lucru trebuie luat în considerare în recomandarea de aprobare a planului. Creșterea cheltuielilor nete începând cu anul de referință este inclusă în recomandarea Consiliului prin ratele de creștere cumulate ale cheltuielilor primare nete începând cu primul an al planului.

2. EVALUAREA REFORMELOR ȘI A INVESTIȚIILOR ÎN PLANURILE PE TERMEN MEDIU

În concordanță cu Regulamentul 2024/1263, pentru toate statele membre, un plan bugetar-structural național pe termen mediu trebuie să explice modul în care statul membru va asigura realizarea reformelor și a investițiilor ca răspuns la principalele provocări identificate în semestrul european și va aborda prioritățile comune ale Uniunii. Regulamentul 2024/1263 prevede, de asemenea, ca, în raportul anual privind progresele înregistrate, toate statele membre să raporteze cu privire la punerea în aplicare a unor reforme și investiții mai ample în contextul semestrului european.

Acest capitol reamintește principiile generale care stau la baza cerințelor în materie de informare și a raportării cu privire la reformele și investițiile din planuri, inclusiv în ceea ce privește evaluarea efectuată de Comisie.

Planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu: cerințe în materie de informare pentru reforme și investiții

Cerințe pentru toate planurile

Un plan bugetar-structural național pe termen mediu trebuie să explice modul în care statul membru va asigura realizarea reformelor și a investițiilor relevante pentru o creștere durabilă și favorabilă incluziunii și pentru reziliență. Acesta trebuie să prezinte reforme și investiții care să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european, în special în recomandările specifice fiecărei țări.

În funcție de relevanța pentru punerea în aplicare a planului bugetar-structural pe termen mediu, planul include impactul reformelor și al investițiilor deja puse în aplicare de statul membru în cauză, acordând o atenție deosebită impactului asupra sustenabilității finanțelor publice, pe baza unor dovezi economice solide și bazate pe date. Planul trebuie să descrie, de asemenea, modul în care statul membru va aborda prioritățile comune ale Uniunii. În spiritul asumării responsabilității la nivel național, statele membre sunt libere să decidă cu privire la structura exactă și la nivelul de detaliu al planurilor lor. Atunci când furnizează informații privind reformele și investițiile, statele membre trebuie să asigure coerența prin utilizarea tabelelor relevante⁷ pentru a rezuma reformele și investițiile.

Cerințe pentru planurile cu prelungire

Planurile cu prelungire trebuie să specifice un set de reforme și investiții esențiale care stau la baza unei prelungiri a perioadei de ajustare.

Setul de reforme și investiții care stau la baza unei prelungiri a perioadei de ajustare trebuie să implice, pe baza unor ipoteze credibile și prudente, o îmbunătățire a potențialului de creștere și reziliență al economiei; să sprijine sustenabilitatea bugetară; să răspundă priorităților comune ale Uniunii; să dea curs recomandărilor relevante specifice fiecărei țări; în cursul perioadei acoperite de plan, să mențină nivelul global planificat al investițiilor publice finanțate la nivel național⁸ cel puțin la fel de ridicat ca nivelul său mediu din cei patru ani anteriori prezentării planului. În plus, fiecare reformă și fiecare investiție care stau la baza unei prelungiri trebuie să fie suficient de detaliate, concentrate la începutul perioadei, încadrate în timp și verificabile, pentru a permite Comisiei să le evalueze; fiecare reformă trebuie să fie pusă în aplicare în cursul perioadei acoperite de planul național; și, până la sfârșitul perioadei de ajustare, trebuie să se înregistreze progrese semnificative în ceea ce privește realizarea investițiilor.

Descrierea angajamentelor în materie de reformă și de investiții trebuie să fie clară și să includă indicatori, după caz, care să permită evaluarea și monitorizarea punerii în aplicare a acestora. Alegerea indicatorilor trebuie să permită monitorizarea și raportarea, evitând în același timp sarcina administrativă excesivă, acolo unde este posibil.

⁷ Tabelele 8 și 9 din comunicarea de orientare emisă de Comisie în 2024.

⁸ Definită ca formarea brută de capital fix de către administrațiile publice, excluzând FBCF finanțată prin granturi acordate de instituțiile UE.

Planul trebuie să conțină informații privind impactul preconizat al reformelor și al investițiilor care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare. Impactul setului de reforme și investiții care stau la baza unei prelungiri a perioadei de ajustare asupra potențialului de creștere și reziliență și asupra sustenabilității finanțelor publice trebuie să fie cuantificat acolo unde este posibil, cu o descriere clară a ipotezelor și a metodologiilor utilizate. Atât impactul fiscal direct, cât și cel indirect al setului de reforme și investiții ar putea fi cuantificate în plan. Evaluarea impactului său se realizează la nivelul pachetului global de măsuri luate.

Statele membre sunt invitate, acolo unde este posibil, să elaboreze metodologii robuste pentru evaluarea impactului reformelor și al investițiilor. Statele membre sunt, de asemenea, invitate să facă schimb de bune practici în cadrul grupurilor de pregătire relevante ale Consiliului, pentru a asigura o interpretare coerentă a impactului unor măsuri similare în toate statele membre, menținând în același timp asumarea responsabilității la nivel național.

Evaluarea Comisiei

Pentru toate planurile, Comisia examinează dacă aceste planuri explică modul în care statul membru în cauză va asigura realizarea reformelor și a investițiilor în concordanță cu articolul 16 din Regulamentul 2024/1263. Evaluarea Comisiei se va baza pe criteriile prevăzute de regulament și va urma principiile transparenței și egalității de tratament, respectând în același timp asumarea responsabilității la nivel național.

Pentru planurile cu o prelungire a perioadei de ajustare, Comisia evaluează dacă setul de angajamente în materie de reforme și investiții care stau la baza unei prelungiri a perioadei de ajustare îndeplinește, ca regulă generală, în ansamblu, criteriile prevăzute la articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul 2024/1263. În acest scop, Comisia va evalua plauzibilitatea evaluării impactului de către statul membru, inclusiv ipotezele și metodologiile utilizate, și dacă acestea implică un impact pozitiv asupra creșterii, asupra rezilienței și asupra sustenabilității finanțelor publice.

Estimările cantitative efectuate de statele membre vor fi evaluate fie din punctul de vedere al plauzibilității lor în raport cu sinteza dovezilor din literatura economică, fie, dacă sunt disponibile și relevante, cu estimările cantitative proprii ale Comisiei. Evaluarea de către Comisie a plauzibilității evaluării impactului reformelor și al investițiilor furnizate de statul membru, inclusiv a impactului bugetar al reformelor și al investițiilor prezentate în plan, trebuie să respecte principiul transparenței.

Criteriile prevăzute la articolul 14 alineatul (2) pentru reformele și investițiile care stau la baza unei prelungiri a traiectoriei de ajustare vor fi evaluate în raport cu întregul set de angajamente în materie de reforme și investiții și nu trebuie să fie îndeplinite de fiecare angajament individual.

Raportul anual privind progresele înregistrate: raportarea cu privire la situația punerii în aplicare a reformelor și investițiilor

Cerințele de raportare pentru rapoartele anuale privind progresele înregistrate sunt prevăzute la articolul 21 din Regulamentul 2024/1263 (și detaliate în comunicarea Comisiei). Statele membre sunt libere să decidă cu privire la structura exactă și la nivelul de detaliu al raportului lor anual privind progresele înregistrate, cu condiția ca raportul să conțină informațiile cerute de regulament, în concordanță cu orientările furnizate în comunicare.

Nu este permis ca rapoartele anuale privind progresele înregistrate să revizuiască angajamentele politice centrale din planurile pe termen mediu. Rapoartele anuale privind progresele înregistrate sunt documente administrative și factuale fundamental retrospective, dar statele membre le pot utiliza și pentru a anunța noi inițiative de politică relevante, în special în domeniul reformelor structurale și al investițiilor.

Raportarea trebuie să se concentreze asupra măsurilor în cazul cărora au fost întreprinse noi acțiuni de politică de la prezentarea celui mai recent raport anual privind progresele înregistrate, pentru a se evita repetarea evoluțiilor deja raportate anterior. În cazul întârzierilor, al ajustărilor sau al situațiilor de nefinalizare, raportul trebuie, de asemenea, să explice motivele principale și modul în care statul membru intenționează să atingă obiectivele care urmează să fie abordate prin reforme și investiții.

Toate statele membre trebuie să raporteze cu privire la evoluțiile macroeconomice și externe pe parcursul punerii în aplicare a planului, utilizând cele mai recente previziuni disponibile, precum și proiecțiile bugetare și măsurile discreționare privind veniturile și măsurile cu caracter excepțional (one-off) care au contribuit la rezultatele și proiecțiile bugetare.

Raportul anual privind progresele înregistrate trebuie să raporteze cu privire la punerea în aplicare a măsurilor de politică prin care se dă curs recomandărilor specifice fiecărei țări, priorităților comune ale Uniunii și, în special, reformelor și investițiilor din planul pe termen mediu. Pentru statele membre cu o perioadă de ajustare prelungită de până la șapte ani, raportul anual privind progresele înregistrate trebuie să raporteze în mod specific cu privire la punerea în aplicare a angajamentelor în materie de reformă și de investiții care stau la baza prelungirii, astfel cum sunt enumerate în recomandarea Consiliului.

Raportarea cu privire la punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări ar urma să fie bazată pe informațiile prezentate în cadrul platformei CeSaR, pentru a limita suprapunerile și sarcina administrativă. În plus, raportul anual privind progresele înregistrate ar urma să includă elemente-cheie ale răspunsului la recomandările specifice fiecărei țări și detalii relevante.

Pentru statele membre în cauză, raportul anual privind progresele înregistrate trebuie, de asemenea, să raporteze cu privire la progresele înregistrate în corectarea dezechilibrelor în cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice, în special în cazul în care statul membru face obiectul unei proceduri de dezechilibru excesiv.

Monitorizarea punerii în aplicare a reformelor și a investițiilor

Comisia monitorizează punerea în aplicare a planului bugetar-structural național pe termen mediu și, în special, traiectoria cheltuielilor nete stabilită de Consiliu și reformele și investițiile care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare. Comisia utilizează informațiile furnizate de statele membre în rapoartele lor anuale privind progresele înregistrate, împreună cu alte informații relevante.

Dacă este necesar, în urma unei evaluări efectuate de Comisie a planurilor bugetar-structurale naționale pe termen mediu, a rapoartelor anuale privind progresele înregistrate și a situației socioeconomice a statelor membre, Consiliul, pe baza recomandărilor Comisiei, adresează recomandări statelor membre pentru a asigura o punere în aplicare corespunzătoare a planului.

În cazul în care unui stat membru i s-a acordat o prelungire a perioadei sale de ajustare, dar acesta nu își respectă în mod satisfăcător setul de angajamente în materie de reforme și de investiții care se află la baza prelungirii, Consiliul poate, la recomandarea Comisiei, să recomande o traiectorie revizuită a cheltuielilor nete cu o perioadă de ajustare mai scurtă, cu excepția cazului în care există circumstanțe obiective care împiedică punerea în aplicare până la termenul inițial.

3. FUNCȚIONAREA CONTULUI DE CONTROL

Articolul 22 din Regulamentul 2024/1263 stabilește principiile-cheie care reglementează funcționarea contului de control în Pactul de stabilitate și de creștere. Acest capitol din Codul de conduită prezintă mai multe detalii privind calcularea soldurilor conturilor de control și implicațiile acestora pentru supravegherea bugetară.

Soldurile anuale și cumulate ale contului de control sunt calculate de Comisie pe baza datelor privind rezultatele bugetare și sunt făcute publice⁹. Comisia calculează soldul anual al contului de control comparând ratele de creștere anuale observate ale totalului cheltuielilor nete cu cele recomandate și exprimând diferența anuală rezultată (în moneda națională) ca procent din PIB¹⁰. Contul de control înregistrează un debit (credit) atunci când creșterea observată a cheltuielilor nete într-un anumit an se află peste (sub) creșterea recomandată a cheltuielilor nete. Soldul cumulat al contului de control dintr-un anumit an se calculează ca suma soldurilor anuale (în moneda națională) exprimate ca procent din PIB-ul anului respectiv.¹¹

Astfel cum se explică în capitolul privind indicatorul cheltuielilor nete, anul de referință al traiectoriei recomandate a cheltuielilor nete este ultimul an pentru care sunt disponibile date privind rezultatele bugetare la momentul aprobării de către Consiliu a traiectoriei cheltuielilor nete a planului. Soldul cumulat al contului de control include abaterea în fiecare an începând cu anul de referință al recomandării. În cazul în care are loc o încălcare a pragului cumulat, iar această încălcare se datorează ancorării traiectoriei cheltuielilor nete la anul de referință, acest lucru va fi examinat în cadrul analizei factorilor relevanți din raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE.

⁹ Soldurile conturilor de control, astfel cum au fost calculate în anul T, pot indica numai anii până la T-1, având în vedere că contul de control poate fi calculat numai pe baza datelor privind rezultatele bugetare. Prin urmare, prezentarea generală completă a tuturor anilor, astfel cum figurează în tabelul 1, va deveni disponibilă abia în primăvara T + 5.

¹⁰ Soldul anual este exprimat ca procent din PIB-ul real pentru anul respectiv.

¹¹ Clauza derogatorie națională prevăzută la articolul 26 din Regulamentul (UE) 2024/1263, activată pentru creșteri ale cheltuielilor pentru apărare în perioada 2025-2028, a fost operaționalizată prin crearea unui cont de control augmentat care conține doar un sold cumulat pentru a înregistra abateri în sens ascendent de la traiectoria recomandată a cheltuielilor care nu sunt acoperite de dispozițiile clauzei.

Nerespectarea pragurilor anuale și/sau cumulate ale contului de control (care corespund unui procent de 0,3 % și, respectiv, de 0,6 % din PIB) pe baza datelor privind rezultatele bugetare va conduce la elaborarea unui raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE, în cazul în care raportul dintre datoria publică și PIB depășește valoarea de referință de 60 % din PIB și când poziția bugetară nu este aproape de echilibru sau în excedent. Poziția bugetară este considerată aproape de echilibru dacă deficitul public nu depășește 0,5 % din PIB. În cazul elaborării unui astfel de raport pe baza unei încălcări a pragului anual, soldul cumulat al contului de control va fi considerat, în mod simetric, un factor relevant printre alți factori relevanți. În cazul în care datele privind rezultatele bugetare indică faptul că pragurile anuale și/sau cumulate ale contului de control au fost depășite, dar că ponderea datoriei publice rămâne sub 60 % din PIB, abaterea este înregistrată în contul de control, însă servește doar ca instrument de informare [nu presupune elaborarea unui raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE].

Revizuirile datelor privind rezultatele bugetare în anii următori nu vor modifica *ex post* deciziile de supraveghere luate în cursul anilor anteriori. În același timp, revizuirile ar putea avea un impact asupra soldului cumulat. Atunci când revizuirile contribuie la o depășire a pragului cumulat al contului de control în anii următori, Comisia va analiza impactul și natura revizuirii în raportul elaborat în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE.

În urma unei recomandări a Consiliului de stabilire a unei noi traiectorii a cheltuielilor nete, soldul cumulat al contului de control este resetat la zero. Contul de control al planului inițial va fi totuși evaluat dacă devin disponibile date privind rezultatele bugetare pentru ultimul an relevant al planului respectiv. Cu alte cuvinte, soldul cumulat al contului de control la sfârșitul fiecărui plan nu va fi reportat în contul de control al recomandării următoare. Soldurile contului de control aferente ultimului an al vechiului plan pe termen mediu (adică anul de tranziție dintre planul respectiv și noul plan) sunt calculate atunci când devin disponibile datele privind rezultatele bugetare pentru anul respectiv. Scopul este de a evita lacunele în materie de supraveghere, întrucât vechiul plan este evaluat până la încheierea sa.

Etape care conduc la calculul soldurilor anuale și cumulate

Tabelul 1 prezintă un exemplu ilustrativ de calcul al soldurilor anuale și cumulate ale contului de control pentru prima serie de planuri pe termen mediu. În acest exemplu, se presupune că un stat membru prezintă o rată de creștere anuală recomandată a cheltuielilor nete de 2 % și abateri anuale până în anul T+4, atât în sens ascendent, cât și în sens descendent. Calculul soldului anual se realizează în mai multe etape.

O primă etapă constă în calcularea nivelului anual al totalului cheltuielilor nete înainte de luarea în considerare a DRM. Acest calcul respectă definiția agregatului prevăzută la articolul 2 punctul 2 din Regulamentul 2024/1263, care exclude rândurile 2-6 (cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile ciclice cu șomajul, cheltuielile finanțate de UE, cofinanțarea națională a programelor UE, măsurile cu caracter excepțional etc.) din cheltuielile totale (rândul 1). Se obține astfel nivelul cheltuielilor nete în moneda națională înainte de DRM (rândul 7).

A doua etapă constă în calcularea variației anuale a cheltuielilor nete care nu este compensată de DRM (rândul 10). Variația anuală a cheltuielilor nete după DRM (în moneda națională, rândul 10) se calculează ca variația cheltuielilor nete înainte de DRM (rândul 8) minus impactul incremental anual al DRM (rândul 9)¹².

Aceste variații ale nivelului anual calculate în rândul 10 sunt apoi convertite în rate de creștere a cheltuielilor nete observate (rândul 11) și comparate cu ratele de creștere a cheltuielilor nete recomandate (rândul 12), în conformitate cu recomandarea Consiliului.

Diferența dintre aceste două rate de creștere (rândul 11 minus rândul 12) se înmulțește cu nivelul cheltuielilor nete totale din anul precedent înainte de a se lua în considerare impactul incremental anual al DRM (rândul 7), exprimând astfel diferența anuală în moneda națională (rândul 13).

¹² DRM sunt raportate de statele membre în funcție de impactul lor incremental anual, spre deosebire de elementele deduse în prima etapă, care sunt exprimate în niveluri (anuale). Prin urmare, întrucât DRM sunt raportate ca variații ale veniturilor, acestea ar trebui deduse din variațiile cheltuielilor (nete). În exemplul prezentat în tabelul 1, DRM cresc veniturile în T+1 și în T+ 2 (rândul 9), creând astfel o mai mare marjă pentru ca statul membru să crească cheltuielile în anii respectivi.

În cele din urmă, soldul anual al contului de control este exprimat ca procent din PIB (rândul 16). În acest scop, soldul anual corespunde diferenței anuale (rândul 13) împărțite la nivelul PIB-ului nominal (rândul 15).

Soldul cumulat al contului de control în moneda națională (rândul 14) corespunde sumei soldului cumulat al anului precedent (rândul 14 T-1) și soldului anual al anului curent (rândul 13). Soldul cumulat al contului de control exprimat ca procent din PIB (rândul 17) corespunde astfel soldului cumulat (rândul 14) împărțit la nivelul PIB-ului nominal din anul curent (rândul 15).

Tabelul 1: Exemplu ilustrativ de calcule referitoare la conturile de control pentru toți anii corespunzători primelor planuri

Calcule		T-1 2023	T 2024	T+1 2025	T+2 2026	T+3 2027	T+4 2028	
Cheltuieli nete observate								
1.	Cheltuieli totale	<i>mld. MNA</i>	40,0	40,6	41,5	42,5	43,6	44,5
2.	Cheltuieli cu dobânzile	<i>mld. MNA</i>	3,0	3,1	3,2	3,4	3,4	3,3
3.	Cheltuieli ciclice cu șomajul	<i>mld. MNA</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.	Cheltuieli finanțate de UE	<i>mld. MNA</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Cofinanțare națională a programelor UE	<i>mld. MNA</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6.	Cheltuieli cu măsurile cu caracter excepțional (niveluri, cu excepția celor finanțate de UE)	<i>mld. MNA</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7.	Cheltuieli nete înainte de DRM (1-2-3-4-5-6)	<i>mld. MNA</i>	37,0	37,5	38,3	39,1	40,2	41,2
8.	Variația cheltuielilor nete înainte de DRM ($\Delta 7$)	<i>mld. MNA</i>		0,5	0,8	0,8	1,1	1,0
9.	DRM (impact incremental anual, cu excepția măsurilor cu caracter excepțional)	<i>mld. MNA</i>		0,0	0,1	0,2	0,0	0,0
10.	Variația anuală a cheltuielilor nete după DRM (8-9)	<i>mld. MNA</i>		0,5	0,7	0,6	1,1	1,0
Diferențe anuale și cumulate								
11.	Creșterea observată a cheltuielilor nete [$10 (T)/7 (T-1)$]	Variația în %		1,4	1,8	1,7	2,7	2,4
12.	Creșterea recomandată a cheltuielilor nete*	Variația în %		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
13.	Diferența anuală [$(11-12) \times 7 (T-1)$]	<i>mld. MNA</i>		-0,2	-0,1	-0,1	0,3	0,2
14.	Diferența cumulată (cumulată începând de la 13)	<i>mld. MNA</i>		-0,2	-0,3	-0,4	-0,1	0,0
15.	PIB nominal	<i>mld. MNA</i>	100	103	106	109	113	116

* Rata de creștere pentru anul T nu este o recomandare, ci servește la ancorarea referinței, deoarece ultimul an cu date privind rezultatele bugetare atunci când se stabilește traiectoria cheltuielilor nete este anul T-1.

Contul de control		T-1 2023	T 2024	T+1 2025	T+2 2026	T+3 2027	T+4 2028
16.	Sold anual (13/15)	% PIB		-0,05	-0,12	0,25	0,14
17.	Sold cumulat (14/15)**	% PIB		-0,28	-0,39	-0,13	0,02

** Soldul cumulat (17) este suma soldurilor anuale în moneda națională (diferența cumulată, 14) împărțită la PIB-ul nominal al ultimului an (15). Soldul cumulat include toate abaterile pentru 2024.

4. REVIZUIREA PLANURILOR PE TERMEN MEDIU

Această secțiune prezintă principiile generale pentru revizuirea planurilor pe termen mediu.

Cazuri de revizuire

Regulamentul 2024/1263 prevede patru cazuri posibile de revizuire a planului:

1. Consiliul consideră că planul prezentat de statul membru nu poate fi evaluat pozitiv pe baza criteriilor stabilite în Regulamentul 2024/1263 (articolul 18). În acest caz, la recomandarea Comisiei, Consiliul recomandă statului membru în cauză să prezinte un plan bugetar-structural național pe termen mediu revizuit.
2. O procedură de dezechilibru excesiv este deschisă împotriva statului membru [articolul 31 alineatul (2)], în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1176/2011. În acest caz, statul membru prezintă un plan bugetar-structural național pe termen mediu revizuit, în conformitate cu articolul 15 din regulamentul.
3. Circumstanțe obiective împiedică punerea în aplicare a planului inițial [articolul 15 alineatul (1)]. La prezentarea planului revizuit, statul membru în cauză ar trebui să informeze Consiliul și Comisia cu privire la existența unor circumstanțe obiective. Astfel de circumstanțe obiective ar trebui evaluate de Comisie și justificate în recomandarea privind planul revizuit.
4. Un guvern nou numit poate prezenta un plan revizuit [articolul 15 alineatul (2)]. Prin „guvern nou numit” se înțelege un nou guvern format în urma unor alegeri sau a unor proceduri constituționale naționale.

Ar trebui evitate revizuirile multiple și repetate ale planurilor, întrucât acestea ar submina abordarea de planificare pe termen mediu consacrată în regulamentul. În continuare se prezintă câteva detalii suplimentare privind modalitățile de revizuire.

Proceduri aplicabile planurilor revizuite

În cazul revizuirii planului, astfel cum se descrie în cazul 1 de mai sus, procedura se bazează pe articolele 18 și 19 din Regulamentul 2024/1263. În celelalte cazuri, statele membre vor trebui să parcurgă toate etapele menționate în regulamentul care conduc la aprobarea planului de către Consiliu, cu excepția unor revizuri minore (a se vedea mai jos).

Înainte de transmiterea orientărilor prealabile pentru un plan revizuit, statul membru poate solicita un schimb tehnic cu Comisia. Ulterior, după transmiterea orientărilor prealabile, dialogul tehnic între Comisie și statul membru, în conformitate cu procedura normală prevăzută la articolul 12, are loc înainte de prezentarea planului revizuit.

Planul revizuit trebuie să îndeplinească același set de cerințe prevăzute în Regulamentul 2024/1263, inclusiv cele referitoare la angajamentele în materie de reforme și de investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare, în cazul în care statul membru solicită acest lucru ca parte a planului său revizuit (setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii poate fi diferit de setul inițial). Statele membre pot solicita o prelungire a perioadei de ajustare în planul revizuit, indiferent dacă planul inițial includea sau nu o astfel de prelungire. Planul revizuit va fi evaluat de Comisie și aprobat de Consiliu în conformitate cu aceleași criterii și etape procedurale ca în cazul planului inițial.

În cazul în care statul membru a solicitat revizuirea planului inițial din cauza unor circumstanțe obiective care împiedică punerea în aplicare a planului inițial sau în cazul unei proceduri de dezechilibru excesiv, o evaluare a eventualei continuări a aplicării unei prelungiri existente a perioadei de ajustare va ține cont de progresele înregistrate în punerea în aplicare a setului de angajamente în materie de reformă și de investiții care stau la baza prelungirii prevăzute în planul inițial. Această evaluare ar urma să țină seama de impactul circumstanțelor obiective care justifică revizuirea planului asupra punerii în aplicare a anumitor reforme și investiții.

În cazul unor revizuiți minore ale angajamentelor în materie de reformă și de investiții pentru care nu sunt necesare noi orientări prealabile, o evaluare complet revizuită a Comisiei și o recomandare complet revizuită a Consiliului, etapele procedurale pot fi raționalizate.

Aprobarea de către Consiliu a unei noi traiectorii a cheltuielilor nete ar urma să conducă la resetarea contului de control al componentei preventive, în timp ce contul de control al planului inițial ar urma să rămână valabil pentru evaluările *ex post* ale anilor neacoperiți de rata anuală de creștere a cheltuielilor nete din noua recomandare.

Interacțiunea dintre procedura aplicabilă deficitelor excesive și revizuirea planului

În ceea ce privește interacțiunea dintre plan și procedura aplicabilă deficitelor excesive (PDE), se pot distinge câteva cazuri și principii generale care trebuie urmate:

- în cazul în care, în timpul punerii în aplicare a planului, se deschide o PDE împotriva unui stat membru, traiectoria corectivă stabilită în recomandarea formulată în temeiul articolului 126 alineatul (7) înlocuiește traiectoria stabilită de Consiliu în aprobarea planului. În cazul planurilor pentru care perioada de ajustare a fost prelungită, angajamentele în materie de reforme și de investiții care stau la baza prelungirii rămân valabile în cadrul PDE;
- în cazul în care un stat membru care face deja obiectul unei PDE prezintă un plan revizuit pentru anii vizați de PDE, traiectoria cheltuielilor nete stabilită în planul revizuit ar trebui să fie în concordanță cu traiectoria corectivă inclusă în recomandarea formulată în temeiul articolului 126 alineatul (7), în conformitate cu articolul 6 litera (d) din Regulamentul 2024/1263;
- în cazul în care PDE conținea o traiectorie diferită de cea din planul inițial, iar PDE este abrogată în perioada acoperită de plan, revenirea la traiectoria din planul inițial după încheierea PDE ar putea să nu fie fezabilă. Acest lucru ar putea permite o revizuire a planului în conformitate cu articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul 2024/1263. În celelalte cazuri, statul membru va continua să respecte traiectoria cheltuielilor nete pe durata anilor rămași din plan, de exemplu atunci când planul însuși prevede o corectare a deficitului sub valoarea de referință în perioada acoperită de plan, iar traiectoria cheltuielilor nete stabilită în plan coincide cu traiectoria corectivă până la corectarea deficitului excesiv. Planul ar putea fi, de asemenea, revizuit în cazul abrogării timpurii a PDE în aceleași condiții.

5. COMPONENTA CORECTIVĂ – FUNCȚIONAREA PROCEDURII APLICABILE DEFICITELOR EXCESIVE ȘI EVALUAREA MĂSURILOR EFICIENTE ADOPTATE

Dispozițiile care reglementează evitarea deficitului public excesiv și aplicarea procedurii aplicabile deficitelor excesive (PDE) sunt prevăzute la articolul 126 din TFUE și în Regulamentul (CE) nr. 1467/97, astfel cum a fost modificat prin Regulamentele nr. 1056/2005, nr. 1177/2011 și nr. 2024/1264 ale Consiliului.

În cele ce urmează sunt prezentate specificațiile suplimentare pentru funcționarea practică a procedurii aplicabile deficitelor excesive în conformitate cu cadrul revizuit de guvernare economică și pentru evaluarea măsurilor eficiente adoptate.

Deschiderea PDE

Regulamentul 1467/97 face o distincție între PDE deschise pe baza criteriului deficitului și PDE deschise pe baza criteriului datoriei. Prin urmare, factorul declanșator care conduce la deschiderea procedurii va fi cel care va determina dacă o PDE se bazează pe deficit sau pe datorie, lucru care nu se va schimba odată ce PDE a fost deschisă. Se poate deschide o PDE și pe baza ambelor criterii.

PDE bazată pe criteriul deficitului, astfel cum se prevede în Regulamentul 1467/97, a rămas în esență neschimbată în urma reformei din 2024 a cadrului de guvernare economică.

În cazul în care un stat membru nu îndeplinește cerințele ambelor criterii sau ale unuia dintre ele, Comisia elaborează un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE. Articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul 1467/97 prevede că Comisia ține seama în mod adecvat și expres de orice alți factori care, în opinia statului membru în cauză, sunt relevanți pentru evaluarea globală a respectării criteriilor deficitului și datoriei și pe care statul membru i-a prezentat Consiliului și Comisiei. Deși nu sunt menționați în Regulamentul 1467/97, acești factori ar putea include, în concordanță cu realizarea priorităților comune ale Uniunii, printre altele, orice creștere semnificativă a cheltuielilor pentru apărare. Cu toate acestea, pe termen mediu, în interesul menținerii sustenabilității bugetare, creșterea cheltuielilor pentru apărare ar trebui finanțată printr-o redefinire a priorităților în cadrul bugetelor naționale.

Recomandarea pentru corectarea deficitului excesiv

Reguli generale

Atunci când se deschide o PDE, recomandarea Consiliului formulată în conformitate cu articolul 126 alineatul (7) din TFUE stabilește, pentru statul membru în cauză, o traiectorie corectivă a cheltuielilor nete care să garanteze că deficitul public rămâne sub valoarea de referință sau că este adus și menținut sub aceasta în termenul stabilit de recomandare. Traiectoria corectivă ar trebui, de asemenea, să garanteze menținerea datoriei pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau menținerea acesteia la niveluri prudente, sub 60 % din PIB pe termen mediu. Factorii relevanți trebuie luați în considerare la stabilirea atât a traiectoriei corective, cât și a termenului.

Traiectoria corectivă stabilită în recomandările formulate în cadrul PDE se referă numai la creșterea cheltuielilor nete, iar recomandarea nu stabilește obiective intermediare privind deficitele globale. Traiectoria corectivă prevalează asupra traiectoriei recomandate de Consiliu în cadrul componentei preventive pe perioada în care este deschisă o PDE.

Atunci când se deschide o PDE, traiectoria corectivă se va baza, dacă este cazul, pe proiecții actualizate elaborate de Comisie utilizând metodologia de analiză a sustenabilității datoriei (DSA). Statul membru în cauză poate semnala Comisiei aspecte specifice țării respective pe care le consideră relevante pentru stabilirea traiectoriei corective.

PDE bazată pe deficit

În conformitate cu articolul 3 alineatul (4) al treilea paragraf din Regulamentul 1467/97, traiectoria corectivă din cadrul unei PDE bazate pe deficit este în concordanță cu o ajustare structurală anuală minimă de cel puțin 0,5 % din PIB drept criteriu de referință (cu un regim tranzitoriu bazat pe soldul primar structural pentru perioada 2025-2027). Pentru a asigura respectarea valorilor de referință prevăzute în tratat și pentru a asigura un cadru coerent bazat pe riscuri, ritmul de ajustare în cadrul traiectoriei corective trebuie să fie, de asemenea, compatibil *ex ante* cu plasarea sau menținerea datoriei publice pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau la niveluri prudente sub 60 % din PIB pe termen mediu. În cazul unei PDE bazate pe deficit, termenul pentru corectarea deficitului excesiv este, conform proiecțiilor traiectoriei corective, anul până în care deficitul ar trebui adus și apoi menținut sub valoarea de referință de 3 % din PIB.

PDE bazată pe datorie

La articolul 3 alineatul (4) ultimul paragraf din Regulamentul 1467/97 se prevede că, în cazul PDE bazate pe datorie, traiectoria corectivă a cheltuielilor nete este cel puțin la fel de exigentă ca traiectoria cheltuielilor nete din cadrul componentei preventive de la care statul membru s-a abătut și corectează abaterile cumulate ale contului de control în termenul stabilit de Consiliu ca regulă generală.

PDE bazată pe datorie recomandă o nouă traiectorie a cheltuielilor drept traiectorie corectivă, care aduce și menține datoria pe o traiectorie descendentă plauzibilă pe termen mediu, în conformitate cu cerințele relevante de la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul 2024/1263, și aduce și menține deficitul în mod durabil sub valoarea de referință de 3 % din PIB.

Intervalul de timp pentru corectarea abaterilor cumulate în cazul PDE bazate pe datorie este perioada de ajustare inițială utilizată ca referință în cadrul componentei preventive. Cu toate acestea, Comisia poate recomanda Consiliului, iar Consiliul poate astfel adopta o recomandare care prevede un termen mai lung decât perioada de ajustare inițială în cazurile în care nu ar fi fezabilă corectarea abaterilor cumulate în perioada inițială. În acest caz, statul membru în cauză poate semnala Comisiei orice element sau orice aspecte specifice țării pe care le consideră relevante atunci când stabilește durata traiectoriei corective. Traiectoria corectivă se bazează, după caz, pe proiecții actualizate ale Comisiei care utilizează analiza sustenabilității datoriei.

Pentru a asigura un factor de corecție adecvat și un efort „cel puțin la fel de exigent” ca traiectoria inițială de la care s-a abătut statul membru, ajustarea traiectoriei corective poate fi concentrată la începutul perioadei.

Monitorizarea respectării traiectoriei corective

În conformitate cu articolul 3 alineatul (5) din Regulamentul 1467/97, statul membru transmite Consiliului și Comisiei un raport privind măsurile luate ca răspuns la recomandarea Consiliului în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE, în termenul stabilit în recomandarea respectivă. Primul raport care urmează recomandării formulate în cadrul PDE se concentrează în principal pe primul an (primii ani) care face (fac) obiectul PDE (în general, anul în curs și, eventual, anul următor, în cazul în care raportarea are loc în toamnă). Un raport prevăzut pentru primăvară poate fi integrat în raportul anual privind progresele înregistrate care trebuie să fie prezentat până la sfârșitul lunii aprilie, în conformitate cu componenta preventivă, în timp ce un raport prevăzut pentru toamnă poate face parte din proiectul de plan bugetar pentru statele membre din zona euro. O evaluare a măsurilor eficiente adoptate, realizată de Comisie pe baza previziunilor din cursul anului, este considerată preliminară și ar trebui să aibă loc o reevaluare pe baza datelor privind rezultatele bugetare. O intensificare a procedurii în absența datelor privind rezultatele bugetare este luată în considerare numai în cazuri deosebit de grave de nerespectare a recomandării formulate în cadrul PDE. În cazul unei revizuri a datelor privind rezultatele bugetare, Comisia va ține cont în evaluarea măsurilor eficiente adoptate de impactul și natura revizuirilor.

În ceea ce privește indicatorii bugetari, evaluarea măsurilor eficiente adoptate se bazează exclusiv pe respectarea traiectoriei corective stabilite în recomandarea formulată în cadrul PDE. Se consideră că un stat membru care respectă traiectoria corectivă a adoptat măsuri eficiente, indiferent de evoluția deficitului global, a soldului structural sau a datoriei publice. În cazul în care Comisia consideră că măsurile adoptate sunt suficiente pentru a asigura progrese adecvate în direcția corectării deficitului excesiv în termenul stabilit, aceasta informează Consiliul cu privire la evaluarea sa, iar PDE este suspendată (articolul 9 din Regulamentul 1467/97).

Pentru a monitoriza abaterile de la traiectoria corectivă, se va crea un cont de control corectiv, pornind de la zero, ca instrument de urmărire atât a abaterilor anuale, cât și a celor cumulate, pe durata PDE. Atunci când un plan este revizuit sau când un nou plan este prezentat pe durata PDE, traiectoria din planul revizuit sau din noul plan ar trebui să asigure respectarea traiectoriei recomandate de PDE. Contul de control relevant pentru supraveghere rămâne cel corectiv.

Atunci când creșterea cheltuielilor nete se abate de la traiectoria corectivă, Comisia efectuează o evaluare globală. Evaluarea globală efectuată de Comisie nu urmează o abordare mecanică.

Evaluarea globală va ține seama de amploarea abaterii și de factorii relevanți atenuanți și agravanți, precum evoluțiile substanțiale ale inflației și circumstanțele excepționale, după caz.

Orice abatere care depășește unul dintre pragurile contului de control corectiv, care sunt aceleași cu cele utilizate pentru contul de control al componentei preventive, implică o prezumție puternică că nu au fost adoptate măsuri eficiente. Cu toate acestea, ea nu conduce în mod automat la o intensificare a PDE, deoarece se poate ține cont și de factori relevanți atenuanți. În mod simetric, evaluarea globală ține cont și de factori relevanți agravanți, care pot conduce la intensificarea unei PDE, inclusiv în cazurile în care o abatere se menține sub pragurile relevante ale contului de control. Pentru a evita dubla contabilizare, la evaluarea măsurilor eficiente se va ține cont numai de factorii relevanți care nu au fost luați în considerare la stabilirea traiectoriei corective sau a căror intensitate s-a modificat (de exemplu, în comparație cu cei care stau la baza recomandării formulate în cadrul PDE), inclusiv de factorii indicați de statul membru pentru raportul prevăzut la articolul 126 alineatul (3).

Regulamentul 1467/97 prevede că circumstanțele excepționale, care sunt acoperite de clauza derogatorie națională în anumite condiții, permit o revizuire a recomandării formulate în cadrul PDE¹³. În cazul în care se activează clauza derogatorie națională sau generală, evaluarea măsurilor eficiente adoptate ține cont de impactul circumstanțelor excepționale (în comparație cu valoarea de referință pe care se bazează recomandarea formulată în cadrul PDE) asupra creșterii cheltuielilor nete.

În cadrul unei PDE bazate pe deficit, în cazul în care deficitul global se menține peste 3 % din PIB până la termenul pentru corectare, în pofida faptului că statul membru a adoptat măsuri eficiente, Comisia recomandă Consiliului o recomandare revizuită în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE. Această recomandare revizuită prelungește termenul acordat pentru corectarea deficitului excesiv, în principiu cu un an. Recomandarea revizuită se bazează, de asemenea, dacă este necesar, pe proiecții actualizate ale datoriei realizate de Comisie utilizând metodologia DSA și ia în considerare ajustarea structurală anuală minimă de 0,5 % din PIB drept criteriu de referință atât timp cât deficitul se menține peste 3 % din PIB.

¹³ Regulamentul 1467/97 prevede, de asemenea, posibilitatea unei revizui a recomandării formulate în cadrul PDE în cazul în care se aplică condițiile menționate la articolul 25 din Regulamentul 2024/1263 referitoare la clauza derogatorie generală.

Abrogarea PDE

PDE bazată pe deficit

PDE bazată pe deficit se abrogă atunci când statul membru își aduce deficitul global în mod durabil sub valoarea de referință de 3 % din PIB [articolul 8 alineatul (3) din Regulamentul 1467/97]. În acest caz, „în mod durabil” implică faptul că Comisia preconizează că deficitul global se va menține sub valoarea de referință în anul curent și în anul următor. Prin urmare, o abrogare înainte de termenul stabilit în recomandarea formulată în cadrul PDE („abrogare timpurie”) ar putea fi justificată de îndată ce deficitul este adus în mod durabil sub 3 % din PIB, indiferent de eventualele abateri de la traiectoria corectivă.

PDE bazată pe datorie

PDE bazată pe datorie se abrogă atunci când statul membru și-a respectat traiectoria corectivă, cu condiția ca deficitul global să se situeze în mod durabil sub pragul de 3 % din PIB. Astfel, PDE bazată pe datorie poate fi abrogată atunci când termenul a expirat fără o intensificare a procedurii. În cazul PDE bazate pe datorie cu un termen lung, considerentele recomandării formulate în cadrul PDE pot specifica condițiile de abrogare timpurie. Se poate lua în considerare abrogarea timpurie în cazul constatării conformității în cei doi ani anteriori, pe baza datelor privind rezultatele bugetare, și în anul în curs, pe baza celor mai recente previziuni ale Comisiei, în special în cazurile în care ajustarea traiectoriei corective s-a concentrat la începutul perioadei pentru a asigura un factor de corecție adecvat. În plus, abrogarea timpurie se justifică în cazul în care statul membru aduce datoria sub valoarea de referință de 60 % din PIB, cu condiția ca deficitul global să se situeze, de asemenea, în mod durabil sub valoarea de referință de 3 % din PIB.

Atunci când se lansează o PDE pe baza atât a criteriului deficitului, cât și a criteriului datoriei, modalitățile de abrogare vor urma PDE bazată pe datorie.

Tranziția către componenta preventivă

Atunci când PDE este abrogată și statul membru revine la componenta preventivă, contul de control al celui mai recent plan devine relevant pentru supraveghere. Acest cont de control ar urma să includă abaterile ascendente și descendente de la traiectoria cheltuielilor din cel mai recent plan (inclusiv pentru anii care se suprapun vizați de recomandarea formulată în cadrul PDE). În cazul în care se prezintă un plan nou sau revizuit în urma abrogării, contul de control al acestui plan nou sau revizuit ar urma să fie resetat la zero. Orice abatere de la traiectoria corectivă va avea un impact asupra punctului de plecare al traiectoriei cheltuielilor nete.
